

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. XII. Attexuntur quædam circa meritum de congruo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO DUODECIMA.

Attexuntur quadam circa meritum de congruo.

I. Quid sper meritum de congruo intelligatur.

MERITUM de congruo illud dicitur, quod quamvis æqualem cum præmio dignitatem ac valorem non habeat, illudque nullo modo ex iustitiâ mereatur, quod proinde non exigit, nullâque vis huic merito inferatur si ei præmium denegetur, congruum tamen est ut aliquid intuitu illius conferatur, & ex Dei liberalitate quædam sequatur remuneratio: & in eo differt à merito de condigno, hoc siquidem æqualitatem aliquam dicit cum præmio, & illud ita exigit, ut vis ei quædam inferatur, si præmium quod respicit, illi non conferatur. Hoc pulcherrimè expressit S. Thomas in 2. Distinct. 27. q. 1. art. 3. his verbis: Dicitur aliquis mereri ex condigno, quando invenitur æqualitas inter præmium & meritum, secundum rectam estimationem: ex congruo autem tantum, quando talis æqualitas non invenitur, sed solum secundum liberalitatem dantis munus tribuitur, quod dantem decet.

Quomodo differat à merito de condigno.

II. Dari meritum de congruo communis est Theologorum sententia.

Potèro dari huiusmodi meritum, indubitatum est: quamvis namque sub histerminis meriti de congruo, apud Patres non reperitur, reipsâ tamen in Patribus & Conciliis, præsertim Tridentino, non rarò invenitur. Hinc S. Augustinus fidem, ad quam tamen auxilium gratiæ requirit, non semel docet esse meritoriam justificationis: sic lib. de Prædestinatione Sanctorum, cap. 2. ait, Neque ipsa remissio peccatorum sine aliquo merito est, si fides eam impetrat, &c. Epistolâ etiam 106. Si quis dicat, quod gratiam bene operando fides mereatur, negare non possumus: ergo juxta sanctum Doctorem datur meritum de congruo, ante gratiam quippe meritum de condigno non habetur. Quod etiam apud alios ex Patribus identidem reperitur.

III. Nullum ex Concilio Tridentino deducitur fundamentum negandi meritum de congruo.

Neque obstat quod Concilium Tridentinum sess. 6. cap. 8. dicat, nihil eorum quæ justificationem præcedunt, sive fidem, sive opera, ipsam justificationis gratiam promereri: hoc inquam non obstat, solum enim hoc loco negat Concilium meritum de condigno, quod nimirum tale sit, ut impediatur quo minus dicamur justificari gratis; meritum autem de congruo, cum ut diximus, non sit meritum iustitiæ, sed tantum ex congruitate quadam & decentiâ, nec ei vis ulla inferatur, si præmium illius intuitu non detur, non impedit quo minus dicamur justificari gratis, qui eo loco fuit scopus Concilii.

IV. Communis itaque Theologorum consensus est, dari meritum de congruo, seu imperfectum, & cui citra vim negari potest præmium. Unde mirum est Sotum lib. secundo de Naturâ & gratiâ, cap. 4. se hac in parte Theologis omnibus opposuisse, & hoc meritum negasse. Nec quidquam impedit quo minus hoc meritum imperfectum, etiam in peccatoribus æperiat, cum congruum sit ut Deus operibus eorum supernaturalibus aliquid præmii loco conferat.

V. Ad omnem meritum ut condigno non requiritur promissio.

Dices: Deus nihil debere potest, nisi pactum aut promissio inter ipsum & operantem intercedat, si verò intercedat promissio, jam erit meritum de condigno, ergo nullum datur meritum de congruo. Respondetur negando majorem: opera enim supernaturalia hominis in gratiâ existentis, ut dixi supra, sectione tertiâ, conclusione secundâ, connaturaliter, & omni pacto secluso possunt præ-

mium. Quare sicut ignis petit calorem, aqua frigus, & sic de aliis, ita opera hæc supernaturalia petunt præmium. Deinde ad meritum de condigno aliqua requiritur æqualitas, quare licet intercedat promissio, si tamen summa sit inter meritum & præmium impropertio, opus illud non fortietur rationem meriti de condigno: unde quamvis Deus peccatori actum contritionis elicienti promiserit justificationem, non tamen hanc mereatur de condigno, sed tantum de congruo.

Non semper etiam est meritum de condigno ubi intercedit promissio.

Quoad condiciones meriti de congruo eadem fere ad illud requiruntur, quas supra requiri diximus ad meritum de condigno. Actus itaque de congruo meritorius, esse debet bonus, liber, & positivus, eadem namque quoad hæc est ratio utriusque meriti.

VI. Quæ conditiones ad meritum de congruo requirantur.

Circa supernaturalitatem, sit necne ad rationem meriti necessaria: duplex præmii genus est considerandum, naturale & supernaturale. Si de supernaturali præmio loquamur, actus illius meritorius esse debet supernaturalis, ut supra ostendimus sectione octavâ & Disputatione 113. sectione decimâ, & sequentibus. Quoad præmium verò naturale potest opus bonum morale illud mereri, non de congruo tantum, sed etiam de condigno; naturale enim cum sit, nil vetat dari opus aliquod naturale, ei in dignitate, perfectione & valore non par tantum sed superius. Hinc plurimi ex Theologis affirmant (interveniens saltem pacto seu promissione divinâ) posse hominem in purâ naturâ constitutum, per bona opera moralia beatitudinem naturalem mereri de condigno. Ratio est: opera siquidem bona naturalia sunt ejusdem ordinis cum hac beatitudine, nec minore cum eâ habent proportionem, quàm opera supernaturalia cum beatitudine supernaturali.

VII. Præmium naturale requiritur supernaturali meriti.

Meritum naturale mereri de condigno potest præmium naturale.

Status viz quo pacto ad meritum requiratur diximus supra sectione quintâ, ubi inter alia asseruimus Sanctos in Cælo, dum pro nobis orant, & quod petunt impetrant, mereri nobis de congruo. Hinc oritur difficultas, videtur namque eos eadem operâ mereri hæc similiter de condigno, oratio siquidem illa est supernaturalis, & in valore æqualis, imò superior auxiliis quæ mortalibus à Deo petunt & obtinent; ergo si hæc impetratio sit meritum de congruo, erit meritum de condigno. Unde Halensis, S. Bonaventura, Durandus & Gabriel affirmant respectu præmiorum accidentalium habere Sanctos in Cælo facultatem tum sibi tum aliis merendi de condigno: ac proinde statim viz hæc in parte eousque extendunt, dum vel ipsis beatis huiusmodi aliquid, vel aliis deest.

VIII. Sancti in cælo aliis nonnulla de congruo merentur.

Respondetur nihilominus persistendo in communi sententiâ, Sanctos (idem est de animabus iustorum in purgatorio detentis) auxilia quæ nobis impetrant, non mereri de condigno, sed tantum de congruo. Ratio est: licet namque negari nequeat, quin opera ab ipsis exhibita sint auxiliis illis in valore & præstantiâ æqualia, hæc tamen eorum opera naturâ suâ ordinantur solummodo ad bona gratiæ proprio subiecto promerenda, nec aliter à Deo, nisi per modum impetrationis accipiuntur. Merentur tamen hæc de congruo, impetratio siquidem, ut supra, num. 2. ostendi, est meritum de congruo, juxta illud S. Angulini Epist. 105. supra allatum: Nec ipsa remissio peccatorum sine aliquo merito est, si fides hanc impetrat: ait ergo sanctus Doctor impetrationem esse meritum.

IX. Cur beati auxilia nobis merentur de congruo, non de condigno.

Per actus

Actus supernaturales non merentur nisi premium aliquo modo supernaturali.

Per actus supernaturales juxta dicta superius, cum sint alterius ordinis, nec justus nec peccator temporalia bona vel sibi vel aliis merentur, nisi quatenus ad beatitudinem aeternam obtinendam conducunt, quo sensu bona illa non amplius censentur naturalia. Per opera verò purè naturalia nil obstat quo minus bona merè naturalia mereri possint de congruo, juxta dicta sect. 9. sine. Imò existimo, posse justos, si bonis eorum operibus

naturalibus tanquam premium à Deo proponantur bona merè temporalia, existimo inquam posse eos bona illa mereri de condigno. Hic ergo tractatus de merito, totiusque primi tomi finis esto. Omnia verò quae in eo continentur Sanctae Romanae Ecclesiae censuræ ac judicio submitto, Utinam ad Dei Optimi Maximi, gratiae & meriti, bonorumque omnium fontis honorem cedant.

FINIS TOMI PRIMI.

INDEX

